

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.О. Горіна
В.О. Сорочан

**ПРОГРАМНИЙ ТУРОПЕРЕТИНГ В
МІЖНАРОДНОМУ ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ**

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи**

ДонНУЕТ
Кривий Ріг
2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Г.О. Горіна
В.О.Сорочан

ПРОГРАМНИЙ ТУРОПЕРЕТИНГ В МІЖНАРОДНОМУ ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи**

Затверджено на засіданні
кафедри міжнародної економіки та
туризму
Протокол № 11
від 06.02.2017 р.

Схвалено навчально-методичною
радою ДонНУЕТ
Протокол №5
Від 26.02.2017 р.

ДонНУЕТ
Кривий Ріг
2017

УДК 338.486.23-1/6
ББК 65.433я73
Г 67

Рецензенти:
кандидат економічних наук, Х.М. Дорофєєва
кандидат економічних наук, доцент П.Д. Каминський

Горіна Г.О.

Г 67 Програмний туроперейтинг в міжнародному туристичному бізнесі [Текст] : метод. рек. до викон. курс. роботи / Г.О. Горіна, В.О. Сорочан ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського каф. міжнар. економіки та туризму. – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2017. – 34 с.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Програмний туроперейтинг в міжнародному туристичному бізнесі» призначені для студентів усіх спеціальностей. Методичні рекомендації включають основні вимоги до написання курсової роботи, її структури, змісту, оформлення, критерії оцінки та тематика курсових робіт, а також перелік рекомендованої літератури.

ББК 65.433я73

© Горіна Г.О., Сорочан В.О., 2017
© Донецький національний
університет економіки й торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, 2017

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Загальні рекомендації щодо виконання курсової роботи	6
2. Тематика курсових робіт	8
3. Структура і зміст курсової роботи	8
4. Оформлення курсової роботи	15
5. Критерії оцінювання курсової роботи	18
6. Рекомендована література	20
Додатки	24

ПЕРЕДМОВА

Світові стандарти приймального туризму вже давно відійшли від рівня уніфікованих, середніх, «всім годяться». Актуальним сьогодні стало явище програмного туризму, програмного туроперейтингу.

Метою вивчення дисципліни «Програмний туроперейтинг» є формування у студентів методичних навичок розробки програм обслуговування туристів з урахуванням видів і типів рекреаційної діяльності, видів туризму, урахуванням потреб туриста і його мотивація до придбання туристичного продукту

Кваліфікаційні характеристики підготовки фахівців з вищою освітою визначають, що одним з найважливіших завдань є оволодіння студентами методологією наукових досліджень, зокрема методами розв'язання науково-практичних задач, набуття навичок щодо ефективного їх застосування у практичній діяльності. Однією з основних форм проведення наукових досліджень студентів ВНЗ є курсова робота.

Згідно з навчальним планом спеціальності "Туризм", вивчення студентами дисципліни "Програмний туроперейтинг" закінчується виконанням курсової роботи, яка займає особливе місце в системі діагностики якості підготовки фахівців. В процесі виконання курсової роботи формується професійність майбутнього фахівця через закріплення і поглиблення знань, отриманих при вивченні дисципліни.

Основна мета написання курсових робіт це формування і розвиток навичок самостійного пошуку, добору, систематизації, аналізу та узагальнення літературного і довідкового матеріалу; систематизація, закріплення і творче використання теоретичних знань за фахом; оволодіння методиками наукового дослідження і придбання початкового досвіду науково-дослідної роботи. розвиток навичок та умінь викладу своїх думок, використання наукової термінології, аргументації своїх висновків і пропозицій; підвищення культури оформлення наукового, методичного та довідкового матеріалу.

В результаті написання курсової роботи студент повинен вміти:

- самостійно працювати з джерелами та літературою;
- обґрунтовувати та формулювати актуальність обраної теми, мету, завдання і структуру роботи;
- володіти методами проведення дослідження;
- робити науково-обґрунтовані висновки з вивченого матеріалу;
- викладати матеріал грамотно, логічно, з дотриманням правил цитування та зазначенням посилань на роботи інших авторів;
- грамотно ілюструвати роботу з допомогою малюнків і таблиць;
- оформляти роботу у відповідності з вимогами, що пред'являються до науково-дослідних робіт;
- виконати задану роботу в строго визначені терміни.

Дані методичні рекомендації покликані допомогти студентам в оформленні та виконанні курсової роботи з даної дисципліни.

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи здійснюється у послідовності:

- 1) вибір теми курсової роботи;
- 2) складання плану курсової роботи;
- 3) добір літературних джерел та статистичного матеріалу;
- 4) написання і надання на перевірку першого розділу;
- 5) написання і надання на перевірку другого розділу;
- 6) написання і надання на перевірку третього розділу;
- 7) написання і надання на перевірку вступу та висновків;
- 8) оформлення курсової роботи згідно з вимогами;
- 9) подання курсової роботи до захисту та захист згідно з графіком;

Кожний вид роботи має часові межі згідно з індивідуальним графіком (додаток А), що надається кожному студенту та потребує узгодження з керівником курсової роботи. Невиконання графіку може спричинити зниження оцінки за курсову роботу.

Тему курсової роботи студент повинен визначити самостійно виходячи з рекомендованої тематики. Студент має право виконувати курсову роботу з теми, не включеної в затверджений перелік, обґрунтувавши її доцільність. Тема курсової роботи обов'язково узгоджується з керівником роботи. *Вибір теми визначається необхідністю (бажанням) вирішити якусь проблему. Проблема* - це питання «що треба вивчити?», який стоїть на кордоні вже відомого і ще незвіданого. Сформулювати проблему - значить вийти на цю межу.

Після попереднього узгодження теми курсової роботи студент здійснює пошук літературних джерел і статистичної інформації, які планується використати при написанні курсової роботи. Пошук дозволяє оцінити рівень уваги з боку науковців та дослідників до досліджуваної проблеми та сформулювати попередній план курсової роботи. У випадку ускладнень з добором літератури або неповноти статистичної інформації студенту надається можливість у строки, зазначені в індивідуальному плані виконання курсової роботи, змінити тему курсової роботи.

Елементи, з яких повинна складатися курсова робота з дисципліни “Програмний туropolерейтинг”:

- 1) титульний аркуш (1 стор.) (Додаток Б);
- 2) реферат (1 стор.);
- 3) зміст (1 стор.);
- 4) вступ (2 стор.);
- 5) розділи основної частини роботи згідно плану із висновками до кожного розділу (кожний 10-15 стор.);
- 6) висновки (2-3 стор.);
- 7) додатки;
- 8) перелік використаної літератури.

У рефераті вказується стисла інформація про курсову роботу (Додаток В).

У змісті роботи необхідно послідовно вказати вступ, перелік розділів і підрозділів, висновки до розділів, висновки, додатки, перелік використаної літератури тощо (Додаток Г).

У вступі (2 сторінки) обґрунтовується актуальність теми, визначається ступінь розробленості теми в зарубіжній та вітчизняній літературі, визначається мета та задачі, які буде вирішено в процесі виконання роботи. Потрібно вказати об'єкт та предмет дослідження, методи аналізу та обробки інформації, які застосовано, інформаційну базу дослідження та структуру курсової роботи.

Вимога, що обов'язково висувається до курсової роботи, - її **актуальність**, тобто важливість, необхідність вирішення зараз.

Актуальність теми - це відповідь на питання: «Чому дану проблему потрібно в даний час вивчати?» Обґрунтування актуальності повинно бути небагатослівним, треба показати головну суть проблемної ситуації. Те, наскільки правильно автор оцінює обрану тему з точки зору своєчасності та соціальної значущості, характеризує наукову зрілість і професійну підготовленість.

У характеристиці ступеня вивченості проблеми вказується, ким, коли і які аспекти досліджувалися, і наскільки глибоко, тобто дається огляд використаної літератури. У випадку, якщо тема достатньо розроблена у вітчизняній і зарубіжній науковій літературі, треба обґрунтувати доцільність її подальшого доопрацювання.

В огляді специфіки джерельної бази слід згрупувати джерела за типами та видами; розділити їх по важливості, якості інформації, оригінальність викладу, глибині розробок; зазначити проблеми і недоліки.

Наприклад: «Інформаційною базою послужили роботи ... (прізвища авторів з посиланням до номера в списку використаних джерел), матеріали преси ... (яких видань), фактичні дані ... (будь установ)».

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. *Представлення об'єкта дослідження починають фразою:* «Об'єктом дослідження є ... (повна назва)», після чого дається стислий опис об'єкта із зазначенням його основних характеристик.

Предмет дослідження - це те, що знаходиться в межах об'єкта. Тобто, об'єкт і предмет співвідносяться як ціле і частина, загальне і приватне. Саме предмет визначає тему дослідження. *Визначення предмета дослідження це відповідь на запитання:* «які властивості і які зв'язки об'єкта вивчати?»

Мета - це те, що хочуть отримати при проведенні дослідження, отримання певного конкретного результату виявлення недоліків і проблем, обчислення нових показників, розробка або поліпшення методики, оцінка рівня розвитку, формулювання програми розвитку, виведення формули визначення параметрів або властивостей об'єкта і т. д. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, аналіз, виробництво, виготовлення тощо) метою не є.

Завдання дослідження це етапи, послідовність виконання роботи, ті дії, які необхідно виконати для досягнення поставленої мети, вирішення проблеми, перевірки гіпотези дослідження. Структура (зміст) роботи зазвичай є повним відображенням розв'язуваних завдань. Відповідь будується просто: «В процесі дослідження вирішувалися наступні завдання: ...» далі послідовно перераховуються виконані операції (перша, друга і так далі).

Методика дослідження відповідає на питання про те, як ми отримали результат, з допомогою яких методів, у яких умовах. Методика це спосіб, алгоритм виконання дослідження, сукупність методів. Зазвичай для студента вона

є запозиченою у кого-то («робота виконувалася за аналогією з...»), але може бути розроблена самостійно.

Інформаційна база дослідження: наукова та навчальна література, матеріали науково-практичних конференцій, інформаційних, статистичних агентств і періодичної преси з досліджуваної проблематики, а також офіційні звіти та статистичні бази даних України, міжнародних організацій, інша інформація мережі Інтернет.

Структура курсової роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури та додатків.

Загальні вимоги до курсової роботи наступні: актуальність; комплексність дослідження; логічність побудови, доказовість аргументації, повнота і точність формулювань; реальність умов і даних, на базі яких здійснюється дослідження; точність, грамотність оформлення текстової та графічної частини роботи; практична значущість результатів, обґрунтованість висновків та пропозицій.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Теми і строки виконання курсових робіт/проектів визначаються і затверджуються кафедрою для кожної студентської групи. **Роботи, виконані не за своєю темою або подані пізніше вказаного терміну з неповажних причин, не приймаються.**

Основні критерії вибору теми – її актуальність, перспективність, відповідність профілю навчання студента.

Студент може запропонувати іншу тему, яка має бути актуальною і відповідати тематичній спрямованості географічних дисциплін в туризмі.

У разі потреби змінювати тему курсової роботи/проекту можна з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою студента та погодженням наукового керівника не пізніше одного місяця до закінчення строку виконання курсової роботи/проекту.

Тематика курсових робіт з дисципліни «Програмний туроперейтинг» наведена в Додатку Ж.

Приклад назви теми курсової роботи: «Програма обслуговування туристів з метою промислового туризму в Німеччині»

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Основна частина курсової роботи складається з трьох розділів.

Зміст розділів основної частини має точно відповідати темі курсової роботи і цілком її розкривати. Розділи курсової роботи повинні показати уміння студента стисло, логічно й аргументовано викладати матеріал та здійснювати аналітично-розрахункову роботу.

Подання і оформлення матеріалу повинні відповідати вимогам до друкованих робіт.

Усі матеріали, що не є принципово важливими, виносяться в додатки.

Розділи основної частини. У розділах основної частини курсової роботи докладно викладаються теоретичні основи питання відповідно до обраної студентом теми, методика і техніка дослідження та узагальнюються результати.

У першому розділі розглядаються основні теоретичні поняття туризму (за видом, згідно теми курсової роботи), особливості його організації та ін.; розкривається характеристика країни: необхідно стисло описати: географічне положення; клімат; національний склад; туристські формальності; кухню; особливості побуту; основні пам'ятки, рекреаційні, культурно - історичні, урбаністичні та ін.) (див.табл.1), ілюстративно уявити герб, прапор країни, а також його територію; проаналізувати розвиток туризму (за видом туризму).

Таблиця 1 – Перелік туристичних об'єктів країни

№ з/п	Країна	Район/населений пункт	Тип туристичного об'єкту	Назва туристичного об'єкту
1	...			
2	...			
3	...			
	...			
	Всього по району/ населеному пункту			
	Всього в країні			

Вищенаведені дані викладаються в загальному вигляді. При цьому необхідно описати всі туристські ресурси досліджуваної країни. В кінці розділу обов'язково потрібно зробити висновок про можливості розвитку туризму (за темою курсової роботи). Заохочується порівняльний аналіз позитивних і негативних факторів розвитку туризму в даній країні.

Джерела інформації для виконання теоретичної частини курсової роботи: вітчизняна й закордонна наукова і спеціальна література з досліджуваної проблеми, законодавчі і нормативні матеріали.

Обсяг першого розділу має становити 10-11 сторінок.

Другий розділ є аналітично-розрахунковим та будується на аналізі конкретного статистичного матеріалу відповідно до обраної студентом теми.

Обсяг другого розділу має становити 10-20 сторінок.

У розділі дається всебічна характеристика об'єкта дослідження на основі його аналізу на базі різноманітної статистичної та аналітичної інформації, зібраної на рівні країни.

2.1. Характеристика основних об'єктів туристичного інтересу у відповідності з тематикою роботи

У даному підрозділі необхідно розглянути особливості розвитку певного виду туризму (по варіанту курсового проекту). При цьому необхідно:

- дати повний перелік об'єктів туристського інтересу;
- коротко описати кожен із них;

- дати історичну довідку кожного об'єкта (рік його заснування, виникнення або відвідування, основні історичні періоди розвитку, історична значимість для країни, культури народу і т. д.)

- вказати дислокацію кожного об'єкта туристського інтересу (в якому місті чи області даної країни знаходиться).

Даний перелік рекомендується скласти для організації турмаршрутів з наступними видами туризму: культурно-пізнавальний, етнографічний, екологічний, сафари, культурно-пізнавальний (археологічний). При організації даних видів туристських маршрутів чітко виділяються об'єкти туристського показу (наприклад, при організації культурно - пізнавального туру - замки, палаци, пам'ятники історії та архітектури, культури і мистецтва тощо; при організації екологічного туру - цікаві об'єкти природи, природно-заповідні території, заказники тощо)

Розробляючи гірськолижний тур, слід вивчити та описати гірськолижні курорти, наявні на території країни (згідно з варіантом), вивчити існуючі лижні траси та підйомники. Аналогічне дослідження необхідно виконати при розробці рекреаційного та лікувального турів. Слід зробити акцент на розвиненість лікувально - оздоровчої інфраструктури, приділити увагу опису природних факторів, використовуються в лікувальних цілях, а також показання лікування на цих курортах.

При розробці ділового туру, необхідно проаналізувати сфери ділової активності країни, визначити, в яких галузях вона є лідером. Потім провести аналіз ділових заходів, які проводяться на її території (бажано представити календар виставок, ярмарків, що проводяться за поточний рік). Тут же слід проаналізувати інфраструктуру, яка дозволяє розвивати діловий туризм в даній країні (наявні виставкові центри, павільйони, конгрес холи, великі підприємства і організації, що залучають інтерес ділових людей). В результаті проведеного аналізу рекомендується розробляти тур, присвячений якому-небудь конкретному ділового заходу, що проходить в одному конкретному місті.

При організації дитячого туристського маршруту необхідно розглянути місцевості, які є привабливими для відпочинку дітей. При цьому слід пам'ятати, що організація дитячого відпочинку має ряд своїх особливостей: територія дитячого відпочинку повинна знаходитися на екологічно чистій території, мати відповідні рекреаційні ресурси (узбережжя морів, озер; лісову місцевість; можливо розташування в передгірних районах і т. д.). Дитячий тур рекреаційної спрямованості повинен бути організований в комфортне для відпочинку пору року (в період з середини весни до середини осені). Дитячий тур культурно-пізнавальної спрямованості може бути організований у будь-який час року, проте об'єкти туристського показу повинні бути цікавими для дітей, виклад пізнавального матеріалу повинно бути доступно для їх сприйняття. При організації дитячого туру в екскурсійну програму, крім культурно-пізнавальних об'єктів, бажано включати розважальні поїздки: в парки розваг, зоопарки, дельфінарії і т. д.

При організації туру елітного необхідно робити акцент на надання максимального комфорту за індивідуальною заявкою споживача, де його смаки збігалися б з ціною наданих послуг. Екскурсійна програма туру елітного будується

з використанням нестандартних засобів пересування (наприклад, на вертольотах, батискафах, повітряних кулях). Розміщення передбачається у готелях категорії понад п'яти зірок, з можливістю виїзду та розміщення на кілька днів на території історико-культурних об'єктів.

При розробці рекреаційного або лікувального туру необхідно вивчити рекреаційні, в т. ч. курортні місцевості, ресурсний потенціал, а також показання лікування на даних територіях.

В кінці підрозділу студенти повинні зробити висновок про те, яку частину країни буде охоплювати програмний тур в залежності від концентрації об'єктів туристського інтересу (якщо територія країни достатньо велика); які міста або який конкретно курорт необхідно відвідати туристам та обґрунтувати його вибір.

2.2. Характеристика маршруту

При складанні маршруту необхідно визначити:

- перелік об'єктів, відвідуваних туристами в процесі поїздки;
- яку кількість об'єктів буде відвідуватися кожен день;
- основні населені пункти, в яких слід зупинитися туристам при відвідуванні даних об'єктів (коротко описати, обґрунтувати їх вибір);
- загальну тривалість туру.

У даному розділі повинна бути представлена карта країни, на якій відзначені пункти розміщення туристів (міста, в яких вони будуть зупинятися), а також об'єкти відвідування (пункти, в які туристи будуть виїжджати з екскурсійною програмою). Якщо програма туру включає відвідини декількох міст, то потрібно стрілочкою вказати послідовність їх відвідування. Якщо досліджувана країна має досить велику територію, то необхідно представити ту її частину, по якій буде розроблятися тематичний тур.

При визначенні тривалості поїздки необхідно враховувати природно-кліматичні умови, що дозволяють швидко адаптуватися туристу в даній місцевості. Таким чином, не рекомендується робити тривалість туру в афро-азіатські країни менше 7 днів. Також при організації лікувально-оздоровчих турів тривалість перебування туристів на курорті повинна бути не менше 15 днів. У той же час ділові поїздки є менш тривалими, кількість днів такого туру повинно вибиратися в залежності від кількості днів проведеного заходу (конгресу, виставки, ярмарки і т. д.)

Кількість відвідуваних туристами об'єктів буде залежати від їх віддаленості один відносно одного. Тому при написанні даного розділу рекомендується з допомогою карти визначити приблизну відстань між ними, і, відповідно, час, що припадає на кожен екскурсійний пункт.

При визначенні тривалості екскурсії необхідно виходити з розрахунку проходження туристичного автобуса (мікроавтобуса) зі швидкістю 60 км на годину.

В даному підрозділі студенти повинні у письмовій формі обумовити вищеперераховані особливості розроблюваного туру і запропонувати відповідну екскурсійну програму.

Зібрану інформацію рекомендується систематизувати у вигляді таблиці. Приклад екскурсійної програми представлений у вигляді таблиці 2.

Статистичні дані мають аналізуватися у динаміці за останні 5 років.

Зібраний і оброблений конкретний матеріал з теми може наводитися у вигляді ілюстрацій (таблиці, схеми, діаграми, графіки), оформлених відповідно до вимог і з посиланням на них в тексті курсової роботи та висновками, зробленими на його основі.

За результатами аналізу кожного показника необхідно зробити висновки із зазначенням чинників, які спричинили зміни, а також вказати можливі напрями покращення ситуації, що склалася.

Таблиця 2 – Приклад складання екскурсійної програми

День	Об'єкти відвідування	Тривання екскурсії (години, хвилини)
1	...	...
2		
Разом		

2.3. Вибір підприємств - засобів розміщення

У даному підрозділі необхідно скласти каталог засобів розміщення, що відповідають сегменту туристів. Студентам необхідно вибрати засоби розміщення (готелі) з відповідним класом обслуговування за варіантами, що знаходяться в певному населеному пункті.

За рівнем, асортименту і вартості послуг готельні підприємства діляться на декілька типів:

Дешеві готелі або готелі з обмеженим сервісом - пропонують мінімум послуг, хоча деякі підприємства надають досить широкий набір послуг, але середній рівень обслуговування;

Готелі «Люкс» - володіють фешенебельним декором і меблями високого класу, добре обладнаними салонами і громадськими приміщеннями. В готельних підприємствах даного рівня високий відсоток персоналу по відношенню до числа номерів (іноді він досягає співвідношення один до одного).

Готель-люкс має розмір від 100 до 400 номерів, розташовується, як правило, в центрі міста, характеризується високим рівнем обслуговування добре навченого персоналу і високою ціною. Клієнтами готелів-люкс, в основному, є керівники великих підприємств, професіоналів високого рівня, учасників конференцій.

Готель першого класу має розмір від 400 до 2000 номерів, розташована в межах міста, пропонує широкий набір послуг, що надаються навченим персоналом, за цінами вище середнього і орієнтований здебільшого на бізнесменів, індивідуальних туристів, учасників конференцій.

Готель середнього рівня може бути різного розміру, залежно від місця розташування, і прагне максимально використовувати сучасну технологію, знижуючи експлуатаційні витрати і, отже, ціни, дотримуючись середнього рівня цін по регіону.

Апарт-готель має розмір номерного фонду від 100 до 400 номерів з умовами, аналогічними мебльованим кімнатам, за цінами залежно від часу розміщення з

варіантом самообслуговування і орієнтований в основному на бізнесменів і сімейних туристів, що зупиняються на тривалій термін.

Готель економічного класу може бути з розміром номерного фонду від 10 до 150 номерів, розташовується поблизу міста, має невеликий штат персоналу, пропонує невисокі ціни при сучасних добре обладнаних номерах, але без харчування. Споживачами є, як правило, ділові люди та індивідуальні туристи, які не потребують повному пансіоні і прагнуть до фактичної оплати спожитих послуг.

Мотель або готель для туристів, які подорожують на автомобілі, має розмір від 150 до 400 номерів, розташовується в передмісті, на автошляхах при в'їзді в місто, пропонує середній рівень обслуговування при невеликому штаті персоналу за середньою ціною і з наданням послуг харчування, як правило в кафетерії або в їдальні.

Курортний готель може бути розміром 100 - 500 номерів, розташовується поблизу моря, океану, озера, гір і т. д., зазвичай віддалена від міста, пропонує повний набір послуг, більший, ніж у міській готелі, за цінами вище середніх. Має велику кількість спортивних споруд, дорогі ресторани, банкетні зали, приміщення для зустрічей і орієнтована на різні категорії туристів.

Готель типу кондомініума. Її розмір може варіюватися від 50 до 250 номерів, можуть бути і окремі будови на 4 - 5 номерів. Має номери типу квартир та спортивні споруди аналогічно курортним. Окремі квартири продані індивідуальним власникам, проте повна власність використовується компанією управління. Квартири, які призначені для обслуговування клієнтів, які перебувають у відпустках і на канікулах, зазвичай розташовуються в околицях курорту.

Туроператори і турагенти при просуванні і продажі туристичного продукту рівень обслуговування по туру умовно позначають наступними категоріями: «люкс», перший клас, туристський клас, економ-клас (або економічний).

Клас «люкс». При організації туру з цього класу зазвичай привертають послуги найвищого класу. Готелі категорії 5 зірок і розкішні позакатегорійні готелі, переліт першим класом або літаками бізнес - авіації, харчування в розкішних ресторанах, з обов'язковим обслуговуванням, індивідуальний трансфер на машинах класу «люкс» («лімузин-сервіс»), індивідуальні послуги гіда і т. д. Такого роду тури надаються за розрядом VIP-обслуговування.

Перший клас - це також досить високий рівень обслуговування, що передбачає розміщення в готелях категорій 4 - 5 зірок, переліт бізнес-класом, відмінну кухню і широкий вибір страв, можливий варіант шведського столу, індивідуальний трансфер, кураторство гіда.

Туристський клас - самий масовий варіант обслуговування, який передбачає розміщення в готелях 2 - 3 зірок (залежить від країни), переліт економічним класом регулярних авіарейсів (допускаються чартери), харчування за типом шведського столу, груповий трансфер (туристів зустрічає автобус, який і розвозить їх по готелям).

Економ-клас - це найдешевший варіант обслуговування. Зазвичай економічним класом користуються студенти і малозабезпечені люди. Програми цього класу передбачають мінімум послуг і невисокого рівня. Розміщення в

готелях 1 - 2 зірки, в готелях, гуртожитках, в малих приватних чи кооперативних готелях, передбачає принцип самообслуговування: харчування може не надаватися взагалі, може бути запланований сніданок за типом шведського столу, з асортиментом страв за типом континентального сніданку; переліт, як правило, чартерними авіарейсами; зустріч і проводи можуть бути організовані на громадському транспорті.

Проте слід мати на увазі, що всі ці градації дуже умовні і часто мають національні варіанти і відмінності. У будь-якому випадку при покупці туру слід уточнювати рівень кожної послуги та її конкретний зміст.

Виконання цього підрозділу має починатися з обґрунтування вибору категорії засобів розміщення згідно з варіантом. При складанні каталогу засобів розміщення студент повинен вказати: розташування готелю (за можливості його адреса); категорію готелю; характеристика номерного фонду; наявність додаткових послуг; рівень цін (нижня й верхня межа).

Після вивчення зібраної інформації, її можна систематизувати у вигляді наступної таблиці 3.

Таблиця 3. Порівняльна характеристика засобів розміщення

Вимоги к умовам розміщення	Готель X	Готель X	Готель X	Готель X

При цьому студент повинен зібрати інформацію не менш ніж десяти готелях, розташованих в обумовленій місцевості (місті або області); в таблицю ж заноситься інформація про кількох, найбільш відповідні по класу обслуговування, рівнем цін та іншим вимогам.

Якщо розміщення туристів передбачається в кількох містах, то аналогічну інформацію необхідно надати по кожному місту. В даному випадку допускається дослідження меншої кількості засобів розміщення в кожному місті.

В результаті аналізу засобів розміщення студенти повинні вказати конкретні назви готелів, в яких розміщуватимуться туристи в процесі проходження по маршруту, переваги даних засобів розміщення в порівнянні з аналогічними.

2.4. Організація харчування туристів

В даному розділі студенту необхідно вибрати підприємства даної послуги, а також методи її організації. При організації харчування туристів використовуються різні методи обслуговування: «а ля карт», «а парт», «табльдот», шведський стіл.

«А ля карт (a la carte) При даному методі обслуговування гості з карти - меню страв і напоїв вибирають те, що їм найбільше подобається. Замовлення передається на кухню і відразу ж починається приготування і сервіровки замовлених страв і напоїв. При такому обслуговуванні гість має можливість отримати від офіціанта рада, а офіціант зі свого боку активно бере участь у виборі страв і напоїв.

При використанні методу «А парт» (a part) гості, попередньо зробивши замовлення, обслуговуються у встановлений проміжок часу. Дуже часто зустрічається в будинках відпочинку і курортних готелях.

«Табльдот» (table d'hote) відрізняється від «а парт» тим, що всі гості обслуговуються в один і той же час і на одному і тому ж меню. При обслуговуванні «табльдот» передбачається комплексна ціна на набір страв. Часто використовується в пансіонатах, будинках відпочинку та інших засобах розміщення, де виробничі потужності і можливості кухні досить обмежені.

Шведський стіл - вид самообслуговування в ресторані, кафе, а також на офіційних прийомах. У рамках комерційного варіанту шведського столу відвідувач пункту харчування за єдину усереднену плату отримує будь-яку кількість страв і в будь-якому асортименті за своїм вибором із числа запропонованих і заздалегідь виставлених у залі.

При виборі підприємств - постачальників послуги харчування студентам необхідно проаналізувати можливість надання харчування в готелі, в якому розміщуватимуться туристи, описати наявні ресторани ланцюги (для варіантів з класом обслуговування «Люкс» і «Перший клас»); описати кафетерії або інші підприємства ресторанного сервісу, які можуть обслуговувати туристські групи (для варіантів з класом обслуговування «Економічний» та «Туристський»).

Необхідно обґрунтувати вибір підприємства харчування, в якому надаватимуться послуги харчування групи туристів, а також скласти зразкове меню на три дні обслуговування.

Вибір обслуговування харчуванням (повний пансіон, напівпансіон або надання тільки сніданки) буде залежати від специфіки виду туризму і класу обслуговування (за варіантом), а також від насиченості туру екскурсійною програмою або іншими заходами, які є невід'ємною частиною даної поїздки.

Також необхідно визначити, який метод обслуговування буде використовуватися при організації харчування туристів і обґрунтувати його.

Слід пам'ятати, що класи обслуговування «Перший» і «Люкс» передбачають надання як мінімум триразового харчування, але у зв'язку з насиченістю програми туру (діловими, культурно-пізнавальними та іншими заходами) допускається надання харчування «напівпансіон» при готелі з організацією додаткового харчування у ресторанах міста відвідування. В даному випадку студентам необхідно порекомендувати ресторани або ресторани ланцюги, які могли б надавати послуги харчування туристам, наступним за маршрутом.

2.5. Організація транспортування туристів

У даному підрозділі слід врахувати:

тип транспорту до країни призначення (та повернення в країну постійного проживання - Україна);

тип транспорту, на якому туристи будь-яким чином перемістяться під час екскурсії тощо.

Студент повинен:

- визначити та проаналізувати усі види транспорту в країні перебування туристів;
- встановити усі переваги та недоліки видів транспорту країни;
- визначити спосіб пересування туристів в країну перебування та додому;
- визначити спосіб пересування туристів в країні перебування;
- врахувати трансферт;
- проаналізувати ціни на послуги транспортних підприємств.

Після вивчення зібраної інформації, її можна систематизувати у вигляді наступної таблиці 4.

Таблиця 4 – Порівняльна характеристика засобів розміщення

Вимоги к умовам транспортування	Підприємство Х	Підприємство Х	Підприємство Х	Підприємство Х

При цьому студент повинен зібрати інформацію не менш ніж десяти транспортних підприємств, розташованих в обумовленій місцевості (місті або області); в таблицю ж заноситься інформація про кількох, найбільш відповідні по класу обслуговування, рівнем цін та іншим вимогам.

В результаті аналізу засобів транспортування студенти повинні вказати конкретні назви підприємств, які надаватимуть послуги туристам переміщення по маршруту, переваги даних підприємств в порівнянні з аналогічними.

У **третьому розділі** студент має надати конкретні обґрунтовані пропозиції щодо складання пакету послуг

Після того, як в попередніх розділах студенти визначили кількість днів подорожі, екскурсійну програму, засоби розміщення, харчування та транспортування необхідно розробити програму обслуговування туристів та розрахувати вартість програмного туру для групи (кількість осіб в групі встановлює студент) та на одну особу (для дітей врахувати систему знижок).

Приклад програми обслуговування туристів представлений у таблиці 5.

Таблиця 5 – Програма туру

День	Час	Заходи
I день	8.00-8.30	Зустріч групи в аеропорту Бориспіль, м. Київ
	10.00-11.30	Виліт. Рейс №1756А Київ-Німеччина
	12.00-13.00	Трансфер до готелю. Розміщення в готелі «...»
	13.20-14.00	Обід, ресторан «...»
	14.00-14.30	Повернення до готелю «...». Вільний час.
	14.30-17.30	Оглядова автобусна екскурсія містом.
	17.30-18.30	Вечеря. Ресторан «...». Повернення до готелю
	з18.30	Вільна година
II день	...	...
	...	...
	...	...

Студенту необхідно також враховувати специфіку туристських подорожей. Так, наприклад, при розробці ділового туру, слід пам'ятати, що його основною частиною є участь у виставках, ярмарках, конгресах, наукових з'їздах і т. д., що

займе велику частину часу дня. Організація екскурсій повинна плануватися на вільний час до чи після проведення основної частини.

Основною частиною рекреаційного туру є відпочинок і відновлення здоров'я туристів, тому більша частина часу буде припадати на перебування на узбережжях озер, морів та інших рекреаційних комплексів. Для лікувального туру, крім перерахованого вище, також властиво проведення відповідних оздоровчих процедур (інгаляцій, масажів, бальнео-, таласотерапія і т. д.). У зв'язку з цим, включення екскурсійних поїздок є обов'язковим, але не основним елементом даного туру. Їх кількість має бути обмеженим і давати можливість реалізації лікувальних (рекреаційних) заходів.

Аналогічні особливості має і гірськолижний туризм. У зв'язку з цим, при організації даних видів туристських поїздок рекомендується в програмі туру відобразити день приїзду та від'їзду туристів, один стандартний день споживання рекреаційних (лікувальних) послуг, і ті дні, в які передбачаються екскурсії.

Розрахунок вартості туристичного обслуговування:

Витрати туристичного підприємства мають натуральну та грошову форми.

Планування й облік витрат факторів виробництва в натуральній формі (кількість турів чи послуг) мають важливе значення для організації діяльності турпідприємства.

Проте для оцінювання результатів цієї діяльності вирішальною є грошова оцінка витрат, оскільки вона виражає вартість турпродукту.

Собівартість турпродукту – це грошова форма витрат туристичного підприємства на підготовку виробництва, формування та організацію збуту турпослуг чи турпродукту.

Для обчислення собівартості турпродукту важливе значення має:

1.Ціна «нетто» - відображає суму цін, розцінок і тарифів на всі види послуг, наданих туристам.

Ціна «нетто» (обмежена собівартість тура) = Прямі змінні витрати (вартість окремих послуг: розміщення, харчування, перевезення, екскурсії, страхування, оформлення віз) + Непрямі податки на окремі види послуг (акцизи, місцеві збори).

2.Виробнича собівартість тура = Ціна «нетто» + Поточні витрати на розробку й реалізацію продукту (зарплата персоналу, амортизація устаткування, утримування приміщень, витрати на рекламу, маркетинг, відрядження тощо).

3.Маржинальний дохід = Поточні витрати на розробку й реалізацію продукту + Прибуток турпідприємства з урахуванням податкових платежів + Комісійна винагорода турагентам (5-10 %) + Сезонні й комерційні знижки = Ціна «брутто» - ціна «нетто».

Ціна «брутто», тобто ціна пропозиції турпродукту на ринку = Виробнича собівартість тура + Маржинальний дохід + ПДВ із доходу від реалізації тура.

Ціна турпакета з розрахунку на одного туриста = ((Вартість послуг, що входять до пакету, складеного туроператором + непрямі податки на окремі види послуг) + (Умовно-постійні витрати туроператора + Прибуток туроператора + Комісійні турагента + Вартість послуг осіб супровідної групи + Комерційні знижки)*1,2) / Чисельність туристів у групі.

На практиці, в Україні, ціна тура визначається як сума ціни «нетто» і маржі (15-30% від ціни «нетто».)

Обсяг розділу 10-11 сторінок.

Список використаних джерел включає всі джерела інформації, вивчені й пророблені студентом у процесі виконання курсової роботи. Інформаційна база курсової роботи повинна охоплювати не менш 45 джерел, включаючи офіційні матеріали міжнародних організацій, державних органів України, офіційні статистичні публікації, наукові праці (монографії, статті зі збірників статей або періодичної преси), праці викладачів кафедри міжнародної економіки. Допускається використання статистичних матеріалів і даних, отриманих за допомогою Інтернет. У цьому випадку необхідно вказати точне джерело матеріалів (сайт, дату одержання).

Додатки містять, за необхідності, ілюстративні матеріали, що мають допоміжне значення (схеми, таблиці, діаграми) та громіздкі для основної частини роботи. На кожний додаток обов'язково має бути посилання в тексті роботи.

Висновки містять коротко і чітко сформульовані результати проведеного дослідження та обґрунтовані пропозиції й рекомендації щодо вирішення проблем у міжнародній економічній діяльності України. Висновки мають ілюструвати досягнення мети, поставленої в курсовій роботі.

4. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу друкують з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) текстового редактора Word шрифтом - Times New Roman, розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом. Шрифт друку повинен бути чітким з однаковою щільністю тексту, стрічка чорного кольору середньої жирності.

Обсяг курсової роботи 35-50 сторінок.

Текст курсової роботи друкують, залишаючи береги таких розмірів: лівий - не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм, верхній – не менше 20 мм, нижній – не менше 20 мм.

Курсова робота має містити титульний аркуш, приклад оформлення якого наведено в додатку Б. Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи.

Заголовки структурних частин „ЗМІСТ”, „ВСТУП”, „РОЗДІЛ”, „ВИСНОВКИ”, „ДОДАТКИ”, „СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ” друкують великими літерами симетрично до тексту. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 1,5-2 інтервалам текстового редактора Word.

Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, рисунків, таблиць, формул, подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, не проставляючи його номера. Наступні сторінки нумерують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Ілюстрації (схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більші від формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або додатках.

Ілюстрації мають відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Треба уникати ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту. Не варто оформлювати посилання на ілюстрацію як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. Ілюстрації позначають словами „Рисунок” і нумерують послідовно у межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Після номеру йде назва ілюстрації.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Звичайно таблиця складається з таких елементів: порядкового номера й тематичного заголовка, боковика, заголовків вертикальних граф (голівки), горизонтальних і вертикальних граф основної частини, тобто прографки. Усі таблиці повинні бути пронумеровані, і на кожну необхідне посилання в тексті. Слово "таблиця" у цьому випадку наводять у скороченому вигляді, знак "№" не ставлять, наприклад: “ На основі табл. 1.3 розраховується реальний потенціал системи управління підприємствами та визначається різниця в потенціалі (табл. 1.4)». У випадку повторних посилань у тексті необхідно до посилання додавати загальноприйняте скорочення від слова "дивися" – “див.”, наприклад: “Повторний аналіз (див. табл. 1.5) свідчить, що...”

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У одному рядку поряд із відповідним заголовком таблиці розміщують напис „Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: „Таблиця 1.2” (друга таблиця першого розділу). Назву таблиці наводять через тире без крапки на кінці.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово „Таблиця” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова „Продовження табл.” І вказують номер таблиці, наприклад: „Продовження табл. 1.2.”.

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери пишуть біля правого берега аркуша в одному рядку з відповідною формулою в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу). При посиланнях на яку-небудь формулу її номер ставлять точно в тій же графічній формі, що і після формули, тобто арабськими цифрами в круглих дужках. Наприклад: у формулі (3.1); з рівняння (3.4) впливає...

Формули звичайно мають у своєму розпорядженні окремі рядки посередині аркуша. Найбільш важливі формули і громіздкі формули, що містять знаки підсумовування, добутку, диференціювання, інтегрування, розташовують на

окремих рядках. Невеликі й нескладні формули, що не мають самостійного значення, розміщують усередині рядків тексту.

Посилання на джерела наводять у квадратних дужках безпосередньої після тексту, який було запозичений з даного джерела. При посиланні на періодичне видання наводять лише його порядковий номер у списку використаних джерел, при посиланні на книгу вказують також номер сторінки.

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Такий список складає одну з істотних частин курсової роботи, що відбиває самостійну творчу роботу її автора, і тому дозволяє зробити висновки про ступінь фундаментальності проведеного дослідження. Приклад оформлення списку використаних джерел наведений в Додатку Д. Бібліографічний апарат курсової роботи представлений бібліографічним списком і бібліографічними посиланнями, що оформляються відповідно до ГОСТ 7.1-84, ДСТУ 3582-97, ГОСТ 7.12-93. До бібліографічного списку не включаються ті джерела, на які немає посилань в основному тексті і які фактично не були використані студентом. Не включаються також енциклопедії, довідники, науково-популярні видання.

При оформленні списку використаних джерел використовується алфавітний спосіб угруповання літературних джерел. Алфавітний спосіб угруповання літературних джерел характерний тим, що прізвища авторів і заголовки (якщо автор не зазначений) розміщені за алфавітом. Не варто в одному списку змішувати різні алфавіти. Іноземні джерела звичайно розміщують за алфавітом після переліку всіх джерел мовою курсової роботи.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оформлена курсова робота підписується студентом із зазначенням дати завершення роботи і передається на перевірку керівнику курсової роботи.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за критеріями, поданими у таблиці 1.

Таблиця 1 – Шкала оцінювання курсової роботи

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується у ДонНУЕТ	Оцінка за національною шкалою
A	90 - 100	5 (відмінно)
B	80 - 89	4 (добре)
C	75 - 79	
D	70 - 74	3 (задовільно)
E	60 - 69	
FX	35 - 59	2 (незадовільно)
F	0 - 34	

Якість виконання курсової роботи та відповіді студента на захисті максимально оцінюються у 60 та 40 балів відповідно (табл. 2).

Таблиця 2 - Розподіл балів за виконання та захист курсової роботи

Виконання курсової роботи	Захист роботи	Загальна оцінка
до 60 балів	до 40 балів	до 100 балів

Оцінювання якості виконання курсової роботи здійснюється згідно критеріїв, наведених у таблиці 3.

Таблиця 3 - Шкала оцінювання якості курсової роботи

Бали	Критерії оцінювання
54-60	В роботі повно та послідовно розкрито зміст теми, творчо, самостійно досліджено проблеми, проаналізовано широке коло фактичних даних та матеріалів за останні роки. Висновки повні та обґрунтовані. Повністю дотримано вимоги до оформлення. Курсова робота виконувалася згідно графіку.
48-53	В роботі зміст розкрито на достатньо високому творчому рівні, змістовно розглянуто окремі питання плану, зібрано та проаналізовано фактичний матеріал за останні роки. Висновки повні та обґрунтовані. Однак в роботі мають місце окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні. Курсова робота виконувалася згідно графіку.
45-47	В роботі зміст розкрито на достатньо високому творчому рівні, досить змістовно розглянуто окремі питання плану, зібрано та проаналізовано фактичний матеріал за останні роки. Висновки досить повні та обґрунтовані. В роботі мають місце окремі неточності, незначні помилки, недоліки в оформленні. Курсова робота виконувалася з незначними відхиленнями від графіку.
42-44	В роботі в основному правильно, але недостатньо повно розкрито зміст основних питань, відсутня належна глибина аналізу теоретичного та фактичного матеріалу, роботі притаманні окремі стилістичні та граматичні помилки, є порушення щодо оформлення курсової роботи. Курсова робота виконана із запізненням.
36-41	В роботі зміст розкрито не досить повно, не досить обґрунтовані власні висновки, не було використано джерела інформації за останні роки. Висновки не досить повні, відсутні рекомендації. Є значні зауваження до оформлення. Курсова робота виконана із значним запізненням.
21-35	В роботі допущено суттєві помилки у викладенні програмного матеріалу, використано доволі вузьке коло літературних джерел, практично не наводяться фактичні та статистичні данні, немає їх аналізу. Оформлення не відповідає вимогам. Курсова робота виконана із значним запізненням.
0-20	Курсова робота виконана із значним запізненням та не відповідає висунутим вимогам.

Захист роботи. Допущена до захисту робота захищається студентами в строки, встановлені розпорядженням інституту відповідно до навчальних планів і графіків. Захищають курсову роботу перед комісією в складі керівника роботи і членів комісії (викладачів кафедри, які здійснюють керівництво курсовими роботами з даної дисципліни).

Оцінювання захисту виконання курсової роботи здійснюється згідно критеріїв, наведених у таблиці 4.

Таблиця 4 - Шкала оцінювання захисту курсової роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
36-40	Під час захисту давались правильні, чіткі та конкретні відповіді на більш, ніж 90% запитань.
32-35	Студент правильно відповів на 80-90% питань.
30-31	Студент відповів на 75% питань, був не в усьому послідовним.
Продовження табл. 5.4	
28-29	Відповіді під час захисту були не завжди правильними. В цілому студент відповів на 70-74% запитань.
24-27	Студент відповів на 60-69% питань, був не послідовним у відповідях.
14-23	Студент відповів на 20-60% запитань. Відповіді нечіткі та непослідовні.
0-13	Під час захисту не виділено головні моменти теми, давались невірні відповіді на запитання.

Оцінка із захисту курсової роботи виставляється за узгодженням членів комісії. У випадку незадовільної оцінки відповідно до Положення про вищу школу комісія визначає строк для підготовки і повторного захисту.

Студент, який не представив курсову роботу або отримав при захисті оцінку “незадовільно”, до здачі екзамену з дисципліни “Географія туризму” не допускається і повинен в установлений термін з урахуванням зауважень і рекомендацій комісії повторно захищати роботу. Оцінка, що визначена комісією, є остаточною.

При написанні курсової роботи неминучі труднощі й помилки, які студент долає за допомогою керівника курсової роботи. Однак є ряд типових недоліків, яких можна уникнути.

Недоліки курсових робіт, що найбільш розповсюджені:

- відсутність обґрунтування цілей і завдань курсової роботи;
- використання застарілих джерел і неактуальної інформації;
- незбалансований план;
- відсутність висновків до розділів;
- відсутність зв'язку між змістом роботи та загальними висновками;
- публіцистичний стиль викладання матеріалу;
- відсутність алгебраїчної та геометричної інтерпретації;
- відсутність графічних ілюстрацій;
- відсутність зв'язку між змістом роботи й матеріалами, розміщеними в додатках;
- відсутність зв'язку між змістом роботи та бібліографічним списком;
- неправильне оформлення списку літератури.

Найкращі курсові роботи можуть бути рекомендованими до участі в конкурсах студентських наукових робіт, студентських наукових конференціях.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України „Про внесення змін до Закону України „Про туризм” від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур’єр. – 2003. – 25 груд. (№ 244) – С. 15-19.
2. Панасюк, К. А. Туроперейтинг [Електронний ресурс] : метод. реком. для практич. та самост. роботи для студ. ден. і заоч. форм навчання напряму підготов. «Туризм» / К. А. Панасюк ; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, Каф. туризму . – Донецьк : [ДонНУЕТ], 2013.– 424
3. Модернизация туризма: учеб. пособие/ А.П. Дурович, Г.А. Бондаренко, Т.М. Сергеева и др.; под общ. Ред. А.П. Дуровича. – 2-е изд., испр. – Мн.: Новое знание, 2005. – 640 с.
4. Основы туристской деятельности: Учебник / Г.И. Зорина, Е.Н. Ильина, Е.В. Мошняга и др.. – М.: Совет. спорт, 2000. – 200 с.
5. Сокол Т.Г. Основы туристичної діяльності: підручник / Т.Г. Сокол; за ред. В.Ф. Орлова. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.
6. Туризм України: економічні та організаційні механізми розвитку". - Тернопіль, "Терно-граф". - 2008 - 976 с.
7. Холловой Дж. К., Тейлор Н. Туристический бизнес: Пер. с 7-го англ. изд. — К.: Знания, 2007. — 798 с.

Допоміжна

1. Сорочан В.О. Роль методологии исследования туристической деятельности/ В.О. Сорочан// Междисциплинарність наук: методологічні проблеми: матеріали Міжнародної он-лайн конференції в Ягелонському університеті (Польща, м. Краків, 11 червня 2014 р.). – Краків, 2014. – С. 80-83.
2. Сорочан В.О. Промисловий туризм: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні/ В.О.Сорочан// Матеріали міжнародної науково-практичної конференції проблеми економіки: Нові ринки та нові напрямки розвитку (м. Дніпропетровськ, 6-7 лютого 2015 р.). – Дніпропетровськ: НО «Перспектива», 2015. – Ч. 3. С.6-9.
3. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу: навч.посіб. / Л.П. Дядечко. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. – 224 с.
4. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / Укл.: В.А. Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух. – К.: Вид. Дім «Слово», 2006. – 372 с.
5. Жукова М.А. Менеджмент в туристическом бизнесе: учебное пособие. – М.: КНОРУС, 2005. -192 с.
6. Зорин И.В., Квартальнов В.А. Энциклопедия туризма: Справочник. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 368 с.
7. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
8. Михайліченко Г.І. Практика організації туристичних подорожей: Навч. посіб. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2003. – 156 с.

Яковлев Г.А. Экономика и статистика туризма: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Изд-во РДЛ, 2004. – 376 с.

Інформаційні ресурси

1. Глобальный этический кодекс туризма ВТО // http://www.world-ecotourism.org/ruso/declarations/dec_quebec.htm
2. Квебекская декларация по экологическому туризму 22 мая 2002 г. // [http://www.world-ecotourism.org/ruso/global globalcodeethicscode documents](http://www.world-ecotourism.org/ruso/globalglobalcodeethicscode documents)
3. Міністерство курортів і туризму АР Крим – www.mintourism.crimea-portal.gov.ua
4. Музейний простір України – www.ukrmuseum.org.ua
5. Офіційний Інтернет-сайт Криму “Крим туристичний” – www.tourism.crimea.ua
6. Офіційний сайт Всеукраїнського проекту «7 чудес України» www.7chudes.in.ua
7. Офіційний сайт Державного Комітету статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний статистичний сайт Державного агентства по туризму і курортам – <http://www.tourism.gov.ua>
9. Сайт номер 1 у світі для бронювання помешкань - сайт номер 1 у світі для бронювання помешкань
10. Офіційний сайт «Страхова компанія «ВУСО» - <http://vuso.ua/>

ДОДАТКИ

ГРАФІК ВИКОНАННЯ

курсової роботи з дисципліни «Програмний туроперетинг»
 студента (-ки) групи _____ курсу _____
 (група) (П.І.Б.)

№ пп	Вид робіт	Строки виконання	Відмітка про виконання	Підпис керівника
1	Вибір теми курсової роботи	1-й тиждень		
2	Складання попереднього плану курсової роботи	2-й тиждень		
3	Добір літературних джерел та статистичного матеріалу	3-й тиждень		
4	Корегування плану курсової роботи (у випадку необхідності)	3-й тиждень		
5	Написання і надання на перевірку першого розділу	4, 5-й тижні		
6	Написання і надання на перевірку другого розділу	6, 7-й тижні		
7	Написання і надання на перевірку третього розділу	8, 9-й тижні		
8	Написання і надання на перевірку вступу та висновків	10- й тиждень		
9	Оформлення курсової роботи згідно з вимогами та подання до захисту	11-й тиждень		
11	Захист курсової роботи	13-й тиждень		

Керівник курсової роботи:

к.е.н., доцент

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

Студент (-ка) гр. _____

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

Кафедра міжнародної економіки та туризму

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Програмний туроперейтинг»

на тему: _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
Спеціальності 242 «Туризм»

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

_____ (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Кривий Ріг – 20__ рік

Приклад оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Монографії: один, два або три автори	Сімонок, В.П. Семантико-функціональний аналіз іншомовної лексики в сучасній українській мовній картині світу [Текст] / Нац. юрид. акад. України ; В.П. Сімонок.. - Х. : Основа, 2000. – 331 с. - с. – Бібліогр.: с. 291-329. - ISBN 5-201-14433-0. Василенко, М.В. Теорія коливань [Текст] : навч. посіб. / М.В. Василенко. - К. : Вища шк., 1992. – 430 с. - ISBN 5-8071-0087. Отраслевые проблемы текстильной промышленности: причины и пути решения [Текст] : (монография) / Р.Р. Ларина, О.Е. Ройтман ; Донец. гос. акад. упр. – Севастополь : Изд. предприятие "Вебер"; Донецк : [Б.и.], 2002. - 131 с. : ил. табл. - Библиогр. с. 121-124. - ISBN 5-7975-0223-2. Костіна, Н.І. Моделювання фінансів [Текст] / Н.І. Костіна, А.А. Алексєєв, П.В. Мельник ; Держ. податк. адмін. України, Акад. держ. податк. служби України. - Ірпінь: Акад. ДПС України, 2002. - 224 с.: іл., табл. - Бібліогр.: с. 217-222. - ISBN 5-7975-0223-2
Більше трьох авторів	Оплата праці в сільськогосподарському виробництві [Текст] / М-во аграр. політики України, Наук.-дослідю центр нормативів праці ; Ю.Я. Лузан [та ін.]. - К.: Центр "Агропромпраця", 2000. - 462, [1] с. : іл., табл. – ISBN 985-456-294-8.
Багатотомні видання	История русской литературы [Текст] : В 4 т. / АН СССР, Ин-т рус. лит. (Пушкин. дом). - М.: [Б.и.], 1982. - Т.3 : Расцвет реализма. - 876 с. - ISBN 5-85647-056-7. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика [Текст]: у 4 т. / Акад. прав. наук України, Держ. патент відомство України, Держ. агентство України з авт. і суміж. прав ; за заг. ред. О.Д. Святоцького. - К.: Вид. Дім "Ін Юре", 1999. - Т. 1-4. - ISBN 5-89735-019-1(в пер.). •
Перекладні видання	Гайек, Ф.А. Право, законодавство і свобода. Нове визначення ліберальних принципів справедливості і політичної економії [Текст] / пер. з англ. В. Дмитрук - К.: Аквілон-Прес, 2000. - 447 с. - ISBN 5-300-02821-5.
Довідники	Шишков, М.М. США. Марочник сталей и сплавов ведущих промышленных стран мира [Текст] : [справочник] / М.М. Шишков, А.М. Шишков. – Донецк : 000 "Юго-Восток", 2002. - 234 с.: ил.,табл.- – ISBN 5-900835-09-X (в пер.).
Словники	Библиотечное дело [Текст] : терминолог. слов. / сост.: И.М. Сулова, Л.Н. Уланова. - 2-е изд. - М. : Книга, 1986. - 224 с.- ISBN 5-93196-091-0.
Законодавчі, нормативні акти	Господарський процесуальний кодекс України [Текст] : офіц. текст із змін, станом на 1 лип. 2002 р. / М-во юстиції України. - К.: Вид. дім "Ін Юре", 2002. - 129 с. - (Кодекси України). - ISBN 5-85572-122-3.
Стандарти	ГОСТ 7.1-84. СИБИБД. Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления [Текст]. - Взамен ГОСТ 7.1-76 ; Введ. 01.01.86. - М. : Изд-во стандартов, 1984. - 77 с.

1	2
Збірники наукових праць	Вопросы инженерной сейсмологии [Текст] : сб. науч. тр. / Рос. акад. наук, Ин-т физики Земли. - М. : Наука, 2001. - ISSN 0203-9478.
Депоновані наукові праці	Меликов, А.З. Обзор аналитических методов расчета и оптимизации мультиресурсных систем обслуживания [Текст] / А.З. Меликов, С.Н. Константинов ; Науч.-произв. корпорация "Киев. ин-т автоматики". - К., 1996. - 44 с. - Деп. в ГНТБ Украины 11.11.96, № 2210 - Ук96. - Реф. в: Автоматизация производственных процессов. - 1996. -№ 2.
Складові частини: книги	Литвин, В.М. Акт проголошення незалежності України [Текст] / В.М. Литвин // Енциклопедія історії України. - К., 2003. - Т. 1 : А-В. - С. 57-58.
збірника	Двинянинова, Г. С. Комплимент: Коммуникативный статус или стратегия в дискурсе [Текст] / Г. С. Двинянинова // Социальная власть языка : сб. науч. тр. / Воронеж. межрегион. ин-т обществ. наук, Воронеж. гос. ун-т, Фак. романо-герман. истории. – Воронеж, 2001. – С. 101–106. – Библиогр.: с. 105–106. Василенко, Н.С. Громадсько-політична та культурно-освітня діяльність І.М. Труби // Питання історії України. Історико-культурні аспекти : зб. наук. праць. - Дніпропетровськ, 1993. - С. 72-79.
журналу	Боголюбов, А. Н. О вещественных резонансах в волноводе с неоднородным заполнением [Текст] / А. Н. Боголюбов, А. Л. Делицын, М. Д. Малых // Вестн. Моск. ун-та. Сер. 3, Физика. Астрономия. – 2001. – № 5. – С. 23–25. – Библиогр.: с. 25.
тези доповідей	Литвин, В.М. Втрати України в Другій світовій війні [Текст] / В.М. Литвин // Українська історична наука на сучасному етапі розвитку : II міжнар. наук. конгрес укр. істориків, м. Кам'янець-Подільський, 17-18 верес. 2003 р. : тези доп. - Кам'янець-Подільський ; К. ; Нью-Йорк ; Острог, 2005. - Т. 1. - С. 23-36.
дисертації	Петров, П.П. Активність молодих зірок сонячної маси [Текст] : дис. ... докт. фіз.-мат. наук : 01.03.02 : захищена 09.12.2005 : затв. 09.03.2006 / П.П. Петров. - К., 2005. - 276 с: іл. - Бібліогр.: с.240-276. Белозеров, И. В. Религиозная политика Золотой Орды на Руси в XIII–XIV вв. [Текст] : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.02 : захищена 22.01.02 : утв. 15.07.02 / Белозеров Иван Валентинович. – М., 2002. – 215 с. – Библиогр.: с. 202–213. – 04200201565.
Автореферати дисертацій	Петров, П.П. Активність молодих зірок сонячної маси [Текст] : автореф. дис. ... докт. фіз.-мат. наук / П.П. Петров ; Головна астроном. обсерваторія. НАНУ. - К., 2005.- 35 с.
Посібники	Система оперативного управління підприємством "СгоозВее XXI". Версия 3.30 : рук. пользователя. Ч. 5, гл. 9 : Подсистема учета производства / сост. С. Беслик. – Днепропетровск : Арт-Прес, 2002. - 186 с. : ил, табл. – ISBN ... Агафонова, Н. Н. Гражданское право [Текст] : учеб. пособие для вузов / Н. Н. Агафонова, Т. В. Богачева, Л. И. Глушкова ; под. общ. ред. А. Г. Калпина ; авт. вступ. ст. Н. Н. Поливаев ; М-во общ. и проф. образования РФ, Моск. гос. юрид. акад. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – М. : Юристъ, 2002. – 542 с. – (Institutiones ; т. 221). – Библиогр.: с. 530–540. – ISBN 5-7975-0223-2 (в пер.).

1	2
Звіт про НДР	Формирование генетической структуры стада [Текст] : отчет о НИР (промежуточ.) : 42-44 / Всерос. науч.-исслед. ин-т животноводства ; рук. Попов В. А. ; исполн.: Алешин Г. П. [и др.]. – М., 2001. – 75 с. – Библиогр.: с. 72–74. – № ГР 01840051145. – Инв. № 04534333943.
Авторські свідоцтва	А. С. 1007970 СССР, МКИ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов [Текст] / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12. – 2 с. : ил.
Патенти	Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство [Текст] / Чугаева В. И. ; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (П ч.). – 3 с. : ил.
Каталоги	Машина специальная листогибочная ИО 217М [Текст] : листок-каталог : разработчик и изготовитель Кемер. з-д электромонтаж. изделий. – М., 2002. – 3 л. ; 20 см. – 350 экз.
Електронний ресурс	<p>Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; ред. О.Г. Осауленко. - Електрон. текстові дані (120 Мб). - К.: CD-вид-во "Інфодиск", 2004. - 1 електрон, опт. диск (СО-КОМ) : цв; 12 см. - (Всеукр. перепис населення, 2001). - Систем. вимоги : Pentium-266; 32 Мб RAM; CD-ROM Windows 98/2000/ІТ/ХР. - Заголовок з титул. екрану.</p> <p>Спадщина [Електронний ресурс] : Альм. Українознав. Самвидав. 1988-2000 рр. Вип. 1-4 / ред. альм. М.І. Жарких. –Електрон. текстові дані (150 Мб). - К. : Корона тор, 2005. - 1 електрон., опт. диск (CD-ROM) : цв; 12 см. – Систем. вимоги: Windows 95/98/ME//ІМТ4/ 2000/ХР. Асгооai Peасieg. - Заголовок з титул. екрану.</p> <p>Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси науки, культурі та освіті [Електронний ресурс] : (підсумки 10-ї міжнар. конф. "Крим-2003") / Л.Й. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша. - Електрон. текстовые данные (30 Мб) // Бібл. Вісн. - 2003. - № 4. - С. 43. - Режим доступу : <http://www.pbny.gov.ua/articlez/2003/03k1inko.htm>.</p> <p>Форум [Електронний ресурс] : електрон. інформ. бюл. - Електрон. текстовые данные (34 Мб). - 2005. - № 118. - Режим доступу: <http://www.nicforum/vinnitsa.com/mail-list/1/18/htm>. - Заголовок з екрану.</p> <p>Организационно-технологические принципы сохранения машиночитаемых ресурсов автоматизированных систем [Электронный ресурс]. – Электрон. текстовые данные (28304 байт). – М.: ГПНТБ РФ, 2000. – Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2000/doc/tom1/333/Doc11/HTMLMonday,15May200014:07:02>.</p>

**Вихідні дані для складання теми курсової роботи з дисципліни
«Програмний туроперейтинг»**

№ п\п	Країна	Вид туризму	Клас обслуговування
1	Австрія	гірськолижний	туристичний
2	Бельгія	діловий	люкс
3	Угорщина	гастрономічний	туристичний
4	Болгарія	пляжний	туристичний
5	Греція	пізнавальний	економ
6	Франція	дитячий	економ
7	Іспанія	діловий	люкс
8	Бразилія	інвентивний	економ
9	Сполучені Штати Америки	навчально-ознайомчий	люкс
10	Великобританія	діловий	економ
11	Німеччина	промисловий	економ
12	Чехія	весільний	економ
13	Італія	шоп-тур	туристичний
14	Україна	дитячий	економ
15	Польща	промисловий	економ
16	Румунія	етнічний	перший
17	Латвія	діловий	економ
18	Естонія	гастрономічний	туристичний
19	Литва	діловий	економ
20	Швеція	гірськолижний	економ
21	Словаччина	гірськолижний	туристичний
22	Словенія	етнічний	перший
23	Хорватія	рекреаційний	економ
24	Єгипет	рекреаційний	люкс
25	Туреччина	рекреаційний	люкс
26	Індія	пляжний	туристичний
27	Йорданія	релігійний	економ
28	Ізраїль	релігійний	економ
29	Росія	культурно-пізнавальний	туристичний
30	Білорусь	культурно-пізнавальний	туристичний
31	Китай	культурно-пізнавальний	туристичний
32	Японія	діловий	люкс
33	Австралія	діловий	економ
34	Ірландія	зелений	економ
35	Данія	культурно-пізнавальний	туристичний
36	Норвегія	культурно-пізнавальний	туристичний
37	Об'єднані Арабські Емірати	діловий	люкс
38	Південна Африканська Республіка	екстремальний	туристичний
39	Вірменія	етнічний	туристичний
40	Аргентина	етнічний	перший

Навчальне видання

**Горіна Г.О.
Сорочан В.О.**

Кафедра міжнародної економіки та туризму

Програмний туроперейтинг

**Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи**

Зведений план 2016 р., поз. № __
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50005, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Островського, 16.